

Uudenmaan jätelautakunta	§ 14	21.05.2019
Uudenmaan jätelautakunta	§ 24	10.12.2020

Kunnan vastuulle kuuluvan jätevesilietteen kuljetusjärjestelmä

142/60.606/2019

Uudenmaan jätelautakunta 21.05.2019 § 14

Valmistelija: vastaava jäteasiain tarkastaja Pamela Ek, ujlk@ujlk.fi, puh. 020 690 145

Aikaisemmat päätöskäsittelyt Länsi-Uudenmaan jätelautakunnassa: 16.5.2013 § 19, 14.11.2013 § 34, 4.9.2014 § 15, 5.9.2018 § 14

Aikaisemmat päätöskäsittelyt Porvoon alueellisessa jätelautakunnassa 4.6.2013 § 5, 10.2.2015 § 3, 23.3.2017 12 §

Uudenmaan jätelautakunnan alueella on edelleen käytössä sopimusperusteinen jätteenkuljetusjärjestelmä jätevesilietteiden osalta. Uuden jätelain astuttua voimaan v. 2012 olisi vuoden sisällä jätelain voimaantulosta tullut tehdä päätös jätelain edellytysten perusteella siirtyä, joko kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen tai kiinteistönhaltijan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Jätevesilietteiden kuljetusjärjestelmää on käsitelty useaan otteeseen sekä Länsi-Uudenmaan jätelautakunnassa, että Porvoon alueellisessa jätelautakunnassa, mutta lainvoimaista päätöstä ei vielä ole. Tehdyistä päätöksistä on valitettu ja Helsingin hallinto-oikeus ja Korkein hallinto-oikeus ovat palauttaneet lautakuntien tekemät päätökset uudelleen käsiteltäväksi. Siten Uudenmaan jätelautakunnan on tehtävä päätös jätevesilietteiden kuljetusjärjestelmästä. Asia on siirtynyt Uudenmaan jätelautakunnalle päätettäväksi sen myötä, että Länsi-Uudenmaan jätelautakunta ja Porvoon alueellinen jätelautakunta fuusioituivat 1.1.2019. Päätös koskee koko jätelautakunnan aluetta Itä- ja Länsi-Uudellamaalla.

=====

Kunnan järjestämä jätteenkuljetus on jätelain mukaan ensisijainen vaihtoehto.

Jätelain 37 §:n mukaan kiinteistön haltijan järjestämä (ent. sopimusperusteinen) jätteenkuljetus on mahdollinen, jos se täyttää lain vaatimukset. Jätelain 37 §:ssä on edellytetty, että kaikki seuraavat ehdot täyttyvät:

1) näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset, eli tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin ja että jätteenkuljetuksessa

noudatetaan jätehuoltomääräyksiä ja jäte kuljetetaan kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan ja

2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle ja

3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Uudenmaan jätelautakunnan alueella ei ole voitu osoittaa, että jätelaissa säädetyt edellytykset kiinteistönhaltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle täytyisivät.

Jätehuoltoviranomaisen tiedossa on 47 lietteenkuljetusyrittäjää, jotka toimivat jätelautakunnan alueella ja joiden tulisi toimittaa jätelain 39 §:n mukaan kuljetustietonsa jätehuoltoviranomaiselle. Näistä 13 kuljetusyrittäjä on toiminut, kuten jätelaki edellyttää ja toimittanut lain vaatimat tiedot vuoden 2018 lietteenkuljetuksista. Kehotettuna lisäksi 15 kuljetusyrittäjää on toimittanut jonkinlaista tietoa määräaikaan mennessä.

Koska jätehuoltoviranomainen ei saa tarvittavia tietoja kuljetusyrittäjiltä, jätehuoltoviranomaisella ei ole mahdollisuutta pitää jätelain 143 §:ssä mainittua rekisteriä jätteen kuljetuksista. Rekisterin avulla jätehuoltoviranomaisella ja ympäristöviranomaisilla, olisi valvovina viranomaisina mahdollisuus seurata ja valvoa, että lietesäiliöt tyhjennetään säännöllisesti jätelainsäädännön mukaisesti ja että liete toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn. Näin voidaan ehkäistä ympäristö- ja terveystarvikkeita, joita voi syntyä jätevesilietteiden hallitsemattomasta käsittelystä tai väärin paikkoihin toimittamisesta.

Kuuleminen

Uudenmaan jätelautakunnan jätevesilietteen kuljetusjärjestelmäpäätöksen valmistelua varten on pyydetty lausuntoa kunnilta ja/tai kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta sekä jätteilyhtiöltä. Kaikille kuntalaisille ja niille asianosaisille, joiden etua ja oikeutta päätös saattaa koskea, varataan mahdollisuus esittää mielipiteensä asiasta. Kuulutus on pidetty nähtävänä 5.4. – 4.5.2019 jätelautakunnan kunnissa sekä jätehuoltoviranomaisen nettisivuilla. Kuulutusilmoitus on myös julkaistu kuntien julkisissa kuulutuslehdissä; Hangonlehti, Kirkkonummen sanomat, Etelä-Uusimaa, Länsi-Uusimaa, Ykkös-Lohja, Karkkilan tienoo, Karkkilalainen, Viuhdin Uutiset, Luoteis-Uusimaa, Västra Nyland, Uusimaa, Itä-Väylä, Östnyland, Sipoon Sanomat, Loviisan Sanomat ja Nya Östis.

Asiasta annettiin kuusitoista (18) lausuntoa ja kahdeksankymmentäyhdeksän (89) mielipidettä (liitteenä). Lisäksi jätehuoltoviranomainen on saanut 40 (neljäkymmentä) kpl sähköpostiviestiä asiasta. Jätehuoltoviranomainen

on vastannut lausuntoihin, mielipiteisiin ja sähköpostiviesteihin (liitteenä).

Ehdotus:

Edellä esitetyin perusteluin jätelautakunta päättää, että sen toimialueella siirrytään kunnan vastuulla olevien jätevesilietteiden osalta nykyisestä sopimusperusteisesta jätteenkuljetuksesta jätelain 36 §:n mukaiseen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen aikaisintaan 1.5.2021 ja viimeistään 1.9.2023. Voimassaoleva sopimusperusteinen jätteenkuljetus päättyy kunnan järjestämään kuljetukseen siirryttäessä.

Päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Käsittely:

Karl Åberg esitti Mikael Karlssonin kannattamana, että Uudenmaan jätelautakunta päättää ottaa käyttöön kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän alueellaan.

Seitsemän jäsentä (Kirsi Kirves, Mikael Karlsson, Jenni Lastuvuori, Matti Kalvia, Åke Holmlund, Jaana Laine, Karl Åberg) äänesti Karl Åbergin esityksen puolesta ja viisi jäsentä (Tuula HUUHTANEN, Sanna Kurki, Timo Jansson, Miika Lepokallio, Elin Andersson) äänesti sitä vastaan.

Päätös:

Uudenmaan jätelautakunta päätti ottaa käyttöön kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän alueellaan.

Tuula HUUHTANEN, Timo Jansson, Elin Andersson ja esittelijä jättivät eriävän mielipiteen asiassa.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Uudenmaan jätelautakunta 10.12.2020 § 24

Valmistelija: Jäteasiainpäällikkö Christine Perjala ja vastaava jäteasiainpäättaja Pamela Ek, ujlk@ujlk.fi, puh. 020 690 145

Helsingin hallinto-oikeus on 12.6.2020 päätöksellään 20/0554/1 kumonnut Uudenmaan jätelautakunnan päätöksen 21.05.2019 § 14 ja palauttanut asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Päätöksellään 21.05.2019 § 14 jätelautakunta päätti ottaa käyttöön kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän alueellaan.

Perusteluissaan hallinto-oikeus toteaa muun muassa, että jätelautakunnan päätös on puutteellisesti perusteltu ja riittämättömästi selvitetty. Esittelijän päätösesityksen yhteydessä on tuotu esiin käytössä olleeseen kiinteistön haltijan järjestämän lietteen kuljetusjärjestelmään liittyviä puutteita ja ongelmia. Jätelautakunta ei ole päätöksen perusteluissa tai muutoinkaan esittänyt sellaista selvitystä, joka antaisi hallinto-oikeudelle aihetta arvioida asiaa näiden puutteiden ja ongelmien osalta toisin. Näin ollen, asiassa ei ole osoitettu, että jätelain 37 §:n 1 momentin edellytykset kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle täyttyisivät. Jätelautakunnan päätöksestä ei muutoinkaan ilmene, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisun lopputulokseen. Asiassa esitettyihin toisenlaista ratkaisua puoltaviin näkökohtiin nähden asiaa ei myöskään ole selvitetty hallintolain 31 §:n 1 momentin edellyttämällä tavalla hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeellisia tietoja ja selvityksiä.

Jätehuoltoviranomainen on tehnyt yhteenvetoa digi- ja väestötietoviraston väestörekisterikeskuksen tietojen, kunnilta saatujen tietojen sekä lietteen kuljetusyrittäjiltä saatujen tietojen perusteella niistä kiinteistöistä, jotka eivät kuulu kunnalliseen viemäriverkostoon. Huomattavalta osalta näistä kiinteistöistä puuttuu lietetyhjennystieto kokonaan, eikä jätehuoltoviranomaisella ole tietoa siitä miten näiden kiinteistöjen jätevesilietteet hoidetaan.

Toisaalta vuosittainen vertailu osoittaa, että merkittävä osa kiinteistöistä ei tyhjennä lietesäiliöitään jätehuoltomääräysten mukaisesti (saostuskaivojen ja pienpuhdistamojen tyhjennys kerran vuodessa). Tieto perustuu kuljetusyritysten jätehuoltoviranomaiselle toimitettuihin tietoihin.

Lisäksi lähes jokaisen kuljetusyrittäjän tiedoissa esiintyi jotain puutteita ja yhdeltä kuljetusyrittäjältä ei ole moneen vuoteen saatu minkäänlaista tietoa. Pääasiassa näiden syiden vuoksi tilastoissa esiintyy epävarmuutta ja alueen lietteentyhjennyksistä on mahdotonta muodostaa tarkkaa kokonaiskuvaa.

Yllämainittujen tietojen perusteella voidaan yksiselitteisesti todeta, että jätelain vaatimukset eivät täyty nykyisessä jätteenkuljetusjärjestelmässä.

Raportti lietteenkuljetustiedoista esitetään kokouksessa.

Ehdotus:

Edellä esitetyin perusteluin jätelautakunta päättää, että sen toimialueella siirrytään kunnan vastuulla olevien jätevesilietteiden osalta nykyisestä sopimusperusteisesta / kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta jätelain 36 §:n mukaiseen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen aikaisintaan 1.5.2024 ja viimeistään 1.9.2026. Voimassaoleva sopimusperusteinen / kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus päättyy kunnan järjestämään kuljetukseen siirryttäessä.

Päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.

Käsittely:

Karl Åberg esitti Åke Holmlundin kannattamana, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi, kunnes uusi jätelaki on voimassa.

Matti Kalvia esitti Kristo Halmen kannattamana, että asia jätetään pöydälle.

Karl Åberg perui esityksensä.

Äänestyksessä oli vastakkain esittelijän esitys ja Matti Kalvian esitys.

Kahdeksan jäsentä (Matti Kalvia, Kristo Halme, Karl Åberg, Sanna Kurki, Åke Holmlund, Jaana Laine, Marina Bruce, Riitta Villanen) äänesti Matti Kalvian esityksen puolesta ja neljä jäsentä (Tuula Huuhtanen, Päivi Moilasheimo-Jansson, Miika Lepokallio, Elin Andersson) äänesti sitä vastaan.

Elin Andersson, Tuula Huuhtanen, Miika Lepokallio, Päivi Moilasheimo-Jansson ja esittelijä jättivät eriävän mielipiteen.

Päätös:

Jätelautakunta päätti jättää asian pöydälle.